

Пишняк Є.О.,

студентка IV курсу

факультету мистецтв ВП «МФ КНУКіМ»;

Науковий керівник: Сапак Н.В., кандидат

мистецтвознавства, доцент кафедри

дизайну ВП «МФ КНУКіМ», м. Миколаїв

ПРОБЛЕМА ІСНУВАННЯ ІСТОРИЧНОЇ АРХІТЕКТУРИ В МЕЖАХ СУЧАСНОГО МІСТА

Історія заснування Миколаєва відноситься до часів Російської імперії. Місто було закладено 1789 року князем Г. Потьомкіним на півострові при злитті двох річок Інгулу та Південного Бугу як флотське і корабельне. Багато часу плинуло, а деяка архітектура того міста дожила до нашого часу, хоч майже й вся знаходиться в критичному стані.

Головною темою дослідження є: проблема існування історичної архітектури в сучасному Миколаєві, її виникнення; питання реставрації та охорони в межах міста; проблема використання такої архітектури в сьогоденні. На сьогоднішній день є багато пам'яток історичної архітектури, які з часом занепадають, тому реставрація їх є чи не найважливішою задачею кожного з поколінь. Також раціональне використання такої архітектури є великою проблемою.

Мета дослідження полягає в розкритті необхідності реставрації та догляду за історичною архітектурою міста Миколаєва. Морально-естетичні засади в збереженні історичної архітектури. Показати на прикладі позитивних та негативних реконструкцій архітектури, її пристосування найбільшою користю для міста та його мешканців.

Миколаїв розташувався на території Північного Причорномор'я. Ці землі з давніх давен знаходились на перехресті різних цивілізацій, були місцем зустрічі розмаїтих етнічних та релігійних традицій. Яскраві та драматичні сторінки стародавньої історії написані кіммерійцями, скіфами, сарматами, древніми греками та римляни, слов'янськими племенами, ногайськими татарами та запорізькими козаками.

Місто виникло під час російсько-турецької війни 1787-1791 роках, як центр суднобудування на Чорному морю, тому від початку воно було повністю підпорядковане інтересам військового флоту. Головним будівничим Миколаєва по праву є М. Фалєєв.

Місто будувалось за принципом класицизму, за чітким планом, який розробив архітектор І. Старов. Основою його є прямокутна забудова, широкі вулиці якого перетинаються під прямим кутом, утворюючи квартали правильної форми. На сьогоднішній день тільки на картинах ми можемо бачити первинний Миколаїв (Ф.Алексєєв «Вид міста Миколаїв» 1799).

У другій половині ХХ століття історичні пам'ятки були класифіковані за наступними категоріями:

- 6 архітектурних пам'яток національного значення,
- 128 пам'яток архітектури,
- 110 пам'яток історії,
- 19 пам'яток монументального мистецтва.

Половина з них не мають охоронного статусу. Тому будівлі знаходяться в не належному стані, а питання їх реставрації та ремонту не вирішується, їх застосування в межах сучасного міста викликає велике обурення. Будинки відмічені характерними стилями минулого що приваблювали своєю красою, спотворені хаотичними прибудовами, більшість споруд занепадає та руйнується, їх фасади частково змінює зовнішня реклама.

Архітектурні пам'ятки які мають охоронний статус мають більш менш наближений вид до свого оригіналу, та правильне застосування в межах сучасного міста. Наприклад будинок Головного командира Чорноморського флоту та Казарми флотського екіпажу зараз служать місту як видатні музеї. У них професійно виконано ремонт-реставрацію та збережено стильові ознаки класицизму, такі як: чітке членування фасадної стіни, виділення центру та ризалітів, стриманість архітектурних форм. Деякі споруди використовуються, як учбові заклади, де підтримується їх початковий зовнішній вид.

Більшість архітектурних пам'яток знаходиться в центрі міста, тому йдучи вулицями ти не любишся їхньою унікальною архітектурою, а лише її залишками. Центральні вулиці любого міста є самим відвідуваним місцем туристів, тому його архітектура повинна створювати відповідний образ. Історичну архітектуру Миколаєва достатньо чітко виражає сформований образ класицистичних міст півдня, яку можна порівняти з архітектурою видатних міст України і не тільки.

Проблема не достатньої уваги з боку держави до архітектурних пам'яток, не коректне використання пам'яток з боку приватних власників надає дисбаланс в усьому екстер'єрі міста. Догляд за архітектурними пам'ятками повинна лягати на плечі не лише влади, а й кожного мешканця Миколаєва, який має таку нерухомість. Чітке розуміння, що це спадок який залишили нам наші предки, і який ми повинні зберегти і передати своїм нащадкам формує в кожному із нас відповідальність.

Для такої роботи необхідно об'єднання зусиль державних органів влади та приватного капіталу. Розробляти плани реставрації та пристосування, доцільно разом. Для підвищення якості ремонтно-реставраційних робіт пам'яток архітектури і пристосування їх до сучасних потреб необхідно залучати громадськість, проводити творчі зустрічі з художниками, архітекторами та дизайнерами. Реставрацію та пристосування будівель треба проводити комплексно, зважаючи на нові технологічні досягнення людства та нові технології в будівництві. Правильне пристосування архітектурної пам'ятки є запорука успіху реставрації загалом. Поєднання різних методів реставрації

пам'яток дає можливість пристосовувати старовинні споруди для сучасних потреб за допомогою одного з рекомендованих методів: комплексно, поетапно, макетуванням. Яскравим прикладом такої реставрації та сучасного пристосування є будівля по вулиці Декабристів, колоритний заклад - Кав'ярня-музей «Філіжанка». Фасад будівлі не було змінено, а прибудова літньої тераси гармонійно вписалась в екстер'єр всієї вулиці. На відміну від закладу «АромаКава» який знаходиться вулиці Соборній. У цьому випадку маємо повний комплекс правопорушень реставрації та пристосування. Прибудова виконана в іншому стилі, розриває цілісність екстер'єру кварталу, порушує його червону лінію, а найгірше, не сприяє загальному враженню від центральної магістралі, яка є візитівкою.

Позитивний приклад переробки фасаду з добудовою другого поверху та фігурного даху є будівля по вул. Фалєєвська поряд з гуртожитком університету культури. Сучасне його призначення - меблевий салон «Versal». Незважаючи на те що, були використані нові (сучасні) матеріали в реконструкції, будинок зберіг свою стилістичну ознаку, технічні норми було виконано, червона лінія утримана і він гармонійно вписався в квартальну середу. Також яскравий приклад, але вже агресивного втручання в міський екстер'єр є будівля ресторану «Мафія», яка знаходиться на перехресті двох центральних вулиць. Ця будівля межує з колишньою трамвайною підстанцією (1914) в стилі модерн, яка являється архітектурною пам'яткою та візитівкою Миколаєва (нині відділення банку «Аваль»). Будівлі які оточують цю споруду були побудовані пізніше, в середині двадцятого століття, і склали відповідний ансамбль в центрі міста. Декілька років тому за історичною пам'яткою з'явився комплекс ресторану «Мафія». Нова будівля порушує сформований ансамбль, розриває його цілісність.

Проблемою існування гармонійного архітектурного середовища є й грамотне застосування зовнішньої реклами. Вона сприймається досить агресивно на фасадах архітектурних споруд. В окремих випадках занадто укрупнена, не гармонійна з архітектурним середовищем, вона руйнує не тільки вид фасаду, а й цілісність сприйняття. Наймасштабніший приклад є вулиця Соборна. Більшість фасадів будівель з арковими вікнами вкриті такою рекламою, яка частково, а в деяких випадках і повністю закриває фасад будинку.

Висновки. Отже, з часом історичні архітектурні пам'ятки Миколаєва занепадають та руйнуються. Проводячи постійний контроль за їх професійною реставрацією, прибудовами, практичним застосуванням, використанням реклами на них, ми зберігаємо нашу історію.

Для вирішення проблеми реставрації можна залучати творчу студентську молодь міста, як і під час практики так і в якості молодих спеціалістів, зокрема студентів Миколаївської філії Київського національного університету культури, які безпосередньо отримують знання в сфері дизайну навколишнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Лесик О. В. Охрана и рациональное использование памятников архитектуры. – Львів. : Вища школа. – 1987. – 125 с., ил.
2. Михайловский Е. В. Реставрация памятников архитектуры. – М. : Стройиздат. – 1971. – 190 с., ил.
3. Прибега Л. В. Охорона та реставрація об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини України: методологічний аспект: монографія. – К. : Мистецтво. – 2009. – 300 с., іл.
4. «Архітектура Миколаєва» Електронний ресурс <http://archmykolaiv.com/about/>
5. «Управління з питань культури та охорони культурної спадщини Миколаївської міської ради» <http://www.mykolaiv.pro/history/history-of-nikolaev/>
6. «Миколаїв туристичний» <http://www.mykolaiv.pro/history/>

Піонткевич Н. І.,

магістрантка 1 курсу кафедри
інформаційних технологій, факультету
інформаційної політики та кібербезпеки;
науковий керівник Прокопенко Л.І.;
КНУКіМ, м.Київ

ВЕБ-САЙТ, ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВОЇ АРХІТЕКТУРНО- БУДІВЕЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. В. Г. ЗАБОЛОТНОГО

Однією із головних інноваційних форм популяризації діяльності будь якої бібліотеки є її веб-сайт. Майже у кожній книгозбірні є свій веб-сайт, де вона представляє та популяризує свою діяльність, для реальних і потенційних користувачів. Державна наукова архітектурно-будівельна бібліотека ім. В. Г. Заболотного не є виключенням.

Веб-сайт є найважливішим джерелом поширення інформації про діяльність бібліотеки. Тому що, кожен відвідувач веб-сайту бібліотеки знайомиться насамперед із:

- структурою бібліотеки;
- фондами бібліотеки;
- ресурсами;
- проектами бібліотеки;
- заходами, які відбулися та відбудуться в бібліотеці;
- основними послугами бібліотеки.